

Siseministerium

Politsei- ja Piirivalveamet

Meie 24.10.2025 nr 1-4/105

EPKK tagasiside korraaitseaduse muutmise seaduse eelnõule

Täname võimaluse eest esitada tagasiside korraaitseaduse muutmise seaduse eelnõule. Toetame eelnõu eesmärki parandada korraaitseorganite võimekust ohtude ennetamisel ja tõrjumisel, et tagada inimeste turvalisus. Soovime aga juhtida tähelepanu, et kehtiv seadusandlus ei taga piisavat kaitset loomakasvatusega seotud tootmisobjektidele, mille puhul on Eesti toidujulgeoleku seisukohalt strateegiliselt oluline, et bioohutus oleks tagatud, kuna ohtude realiseerumise tagajärjed võivad olla äärmiselt rasked.

Teeme ettepaneku täiendada korraaitseadust selliselt, et kõrvaliste isikute loata viibimine põllumajandusloomade pidamiseks kasutatavates hoonetes ning piiratud juurdepääsuga karjatamisaladel oleks selgesõnaliselt keelatud, tagades sellega farmiomanikele õiguskindluse ning korraaitseorganitele tõhusama sekkumisvõimaluse. Arvestades raskete loomataudide levikust tulenevat kõrget bioohutuse riski, palume kehtestada loata viibimise eest kinnisel farmi territooriumil kriminaalvastutus, et ennetada suu- ja sõrataudi, sigade Aafrika katku, lindude gripi ning teiste ohtlike nakkushaiguste levikut.

Loomapidajal on seadusega sätestatud kohustus tagada bioohutus ning vältida loomataudide levikut. Praktikas ei ole enamik tootmisfarmidest aiaga piiratud ning omanikul puudub võimalus takistada kõrvaliste isikute loata sisenemist või loomadele ohtlikult lähedale minemist. Probleem on suur eriti karjatamisaladel, kus kontroll on kas piiratud või sisuliselt võimatu. Loomakasvatajate kogemused näitavad, et sissetungid farmidesse ja loomade karjatamisalale ei ole enam üksikud juhud, vaid neid esineb üha sagedamini. Need juhtumid tulevad sageli teadmatusel, aga ka pahatahtlikul eesmärgil, sealhulgas farmitegevuse häirimiseks või varjatud pildistamiseks ja filmimiseks. Viimastel aastatel on saagenud ka loomaaktivistide korraldatud aktsioonid.

Bioohutuse seisukohalt kujutab iga loata sisenemine reaalselt ohtu. Euroopa loomakasvatusektor seisab viimastel aastatel silmitsi mitmete raskete loomataudidega. Sigade Aafrika katk on juba aastaid hoidnud Eesti seakasvatajaid väga kõrges valmisolekus ning hiljutisest perioodist on näide, kuidas grupp inimesi takistas PTA-l oma ülesandeid täita. Lisaks on lähiriikides tuvastatud suu- ja sõrataudi juhtumeid. Need on vaid kaks näidet haigustest, mille ilmnemisel farmis hukatakse kõik loomad ning raskematel juhtudel ka loomad farmi ümbruses. Majanduslik kahju ei piirdu vaid loomade hukkamisega, vaid lisanduvad loomade utiliseerimine, loomade väärtuse hüvitamine, karja taastamine, hoonete ja territooriumi desinfitseerimine, turupiirangud ning pikaajaline tulu- ja töökohtade kadu. Teadusuuringud kinnitavad, et kõige levinum tootmisloomade nakatumine toimub läbi inimfaktori, sealhulgas kõrvaliste isikute, kes võivad patogeene farmi kanda.

Viibimiskeelu laiendamine või konkreetse keelu sätestamine farmi territooriumi ja loomapidamise objektide puhul on põhjendatud ja proportsionaalne meede, mis teenib ka laiemat avalikku huvi. Põhiseaduse § 34 kohaselt võib liikumisvabadust piirata nakkushaiguste leviku tõkestamiseks. Loomakasvatust ohustavate haiguste risk on olukord, kus piirang on õigustatud, et ennetada pöördumatuid tagajärgi kogu põllumajandussektorile ja ühiskonnale tervikuna. Tahtlik ja farmi tegevust häiriv sissetung, mis seab ohtu bioohutuse, vara või loomade heaolu, peab olema karistatav ka kriminaalkorras, arvestades sellega kaasnevat potentsiaalset kahju ulatust. Täna kehtivad trahvimäärad loomatauditõrje seaduse alusel praktikas heidutusfunktsiooni ei täida ja on võrreldes mitmete Euroopa Liidu liikmesriikidega selgelt leebemad.

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda palub seega kaaluda eelnõu täiendamist sätetega, mis võimaldavad kehtestada farmi territooriumile kõrvaliste isikute viibimiskeelu bioohutuse tagamise eesmärgil. Oleme valmis tegema sisulist koostööd, täpsustamaks regulatsiooni sõnastust ja rakendamise korraldust, et tagada tasakaalustatud, riskipõhine ja tõhus lahendus.

Lugupidamisega

Kerli Ats
Juhatuse esinaine
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Allkirjastatud digitaalselt

Kirja koostaja: Triin Tintse, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja loomakasvatusevaldkonna juht, triin@epkk.ee